

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/publikacje/ksiazki-gdansk/30509,Gdanski-Grudzien-70-Rekonstrukcja-dokumentacja-walka-z-pamiecia.html>
04.05.2024, 06:09

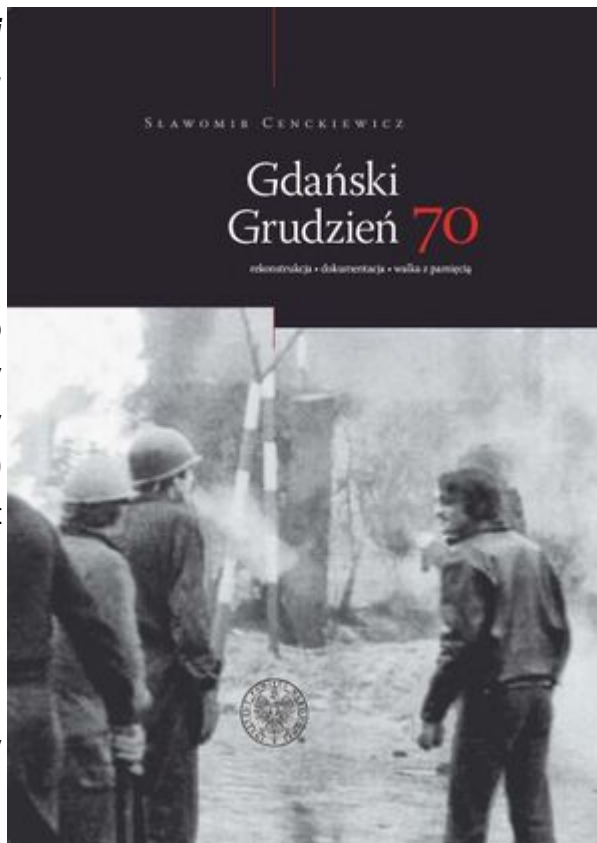
Gdański Grudzień '70. Rekonstrukcja - dokumentacja - walka z pamięcią

Sławomir Cenckiewicz, *Gdański Grudzień '70. Rekonstrukcja - dokumentacja - walka z pamięcią*, Gdańsk-Warszawa 2009, 320 s.

Nakład wyczerpany

Autorski album Sławomira Cenckiewicza to nie tylko nowatorskie ujęcie masakry grudniowej 1970 r., ale też prawdziwy rarytas artystyczny. Grozę Grudnia '70 Cenckiewicz przedstawił przez pryzmat niepublikowanych faksymile dokumentów i fotografii, za pomocą których milicja i bezpieka dokumentowały swoje „dzieło” pacyfikacji i zniszczenia. Krople i ślady krwi jak gdyby pokrywające zdjęcia, listy aresztowanych i zwalnianych z pracy, ukazują otwarty bunt i ofiarę Gdańszczan wobec których ekipa Gomułki, Cyrankiewicza i Jaruzelskiego najpierw użyła broni palnej, a później skrupulatnie prześladowała. Album Cenckiewicza nie jest jednak epatowaniem przemocą. Dowody zbrodni i ofiarę ludzi gdańskiego Grudnia '70 pokazał z przejmującym wyczuciem. Rewoltę Grudnia '70 ukazał z perspektywy zwycięstwa Sierpnia '80, kiedy to robotnicy Trójmiasta upomnieli się o pamięć bohaterów z 1970 r. i postawili im w hołdzie Pomnik Poległych Stoczniovców.

Część albumową Cenckiewicz poprzedził obszernym wprowadzeniem historycznym zatytułowanym *Gdański Grudzień '70. Zbrodnia nieukarana i bitwa o pamięć*. Napisał w nim m. in.: „Naród, rozstrzelany w Grudniu '70 na ulicach Trójmiasta, Elbląga i Szczecina.

«Mordercy zapamiętajcie!» – napisał anonimowy poeta w 1971 r., przysięgając oprawcom dzień sprawiedliwego sądu. Lecz mimo upływu prawie czterdziestu lat, Grudzień '70 jest zbrodnią nieosądzoną, zbrodnią anonimową, zbrodnią bez oprawców i katów. Pozostały tylko ofiary... i głos grudniowców oraz rodzin, które wciąż domagają się elementarnej sprawiedliwości, przywrócenia proporcji, a nade wszystko upominają się o historyczną pamięć i prawdę. Z myślą o ofiarach i wciąż niewystarczająco znanych bohaterach Grudnia '70 kreślimy te słowa, opierając naszą historyczną narrację na świadectwach uczestników, dokumentach i zdjęciach”.

Gdzie kupić publikacje:

[Gdańsk](#)